І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 37. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 25-го ЛЮТОГО 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, FEBRUARY 25, 1975 No. 37. VOL. LXXXII.

„НЕХАЙ СКАЖЕ ЕКЗАРХ УКРАЇНИ ФІЛАРЕТ...” — ПРОПОНУЄ САМВИДАВНИЙ „УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК”, ПОДАЮЧИ ФАКТИ ЖОРСТОКОГО НИЩЕННЯ ЦЕРКОВ ТА ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ХРИСТИЯН КОМУНІСТИЧНИМ РЕЖИМОМ В УКРАЇНІ

Балтимор (УІС „Смолоскип”). — „На дорогах сіл Бабухів, Вербилівці, Залужжя Рогатинського р-ну на Івано-Франківщині, вночі на 19 грудня 1973 р. було посплюовано й побито всі хрести, з яких декотрі знаменували скасування панщини” пише „Український Вісник”, випуск 7-8, наводячи цілий ряд фактів про переслідування релігії і нищення церков в Україні. Дальше „Український Вісник” запитує: „Може після цих небагатьох перелічених нами фактів екзарх України Філарет не наважиться більше заявляти про те, що йому невідомі випадки реквізиту церков і утиски віруючих за останні роки”.

Митрополит Філарет, екзарх московського патріярха в Україні, під час пресової конференції в Ню Йорку 18-го лютого ц. р.

„А може екзарх скаже, — пише в іншому місці „Український Вісник”, — куди він подів отця Саву з Київського собору св. Володимира після того, як він почав виголошувати проповіді на українській мові? А може він скаже, чому у 1972 р. в Одеську духовну семінарію з Львівщини було прийнято тільки 4 студенти? Чому в семінарії панує шовіністична атмосфера? Чому в церквах на Україні Богослуження відбувається на російській мові, крім західніх областей і то не скрізь, бо на Волині в церквах майже всюди панує російська мова? Чому нема релігійної літератури на українській мові? Ні, екзарх на ці питання не відповість. Це зробимо ми за нього. Тому, що на Україні нема офіційної української церкви. Москва узурпувала Українську Православну Автокефальну Церкву на Сході в 30 рр, а Греко-Католицьку на Заході — в 40 рр. Через московську православну церкву здійснюється русифікація. На керівні посади в церкві ставиться послушне бидло, яке думає тільки про свої земні блага і дістає подання від диявольських властей за свою фарисейську чорну справу”.

У 5-му розділі самвидавного „Українського Вісника”, випуск 7-8, який вже вкоротці появиться окремою книжкою у В-ві „Смолоскип” про руйнування церков і переслідування віруючих пишеться (подаємо скорочено):

„На Сході України майже ніде по селах не побачите церкви. А колись вони були у кожному селі. Чорну справу там зроблено ще в зловісні 30 роки.

Те ж саме поступово робиться тепер на Заході України.

Так, на Львівщині, після війни діючих церков було понад 1 200, в 1961 р. — 528. З кожним роком число їх зменшується. Це робиться досить хитро. Якщо помирає священик або виходить на пенсію, то часто на його місце не присилають заміни, або присилають такого невігласа або авантюриста, що віруючі змушені самі від нього відмовитися...”

„...На весні 1972 р. селяни с. Волиця Нестерівського р-ну домагалися, щоб Львівська епархія прислала їм священика. Але совєтські чиновники категорично відмовилися його приписати. Колгоспники тиждень страйкували, особливу стійкість проявили тваринники, які не похитнулися перед погрозами. Кагебісти відразу почали пронюхувати, хто організатори страйку. Та добра організованість і мужність зробили своє. Селяни перемогли. Нам покищо відомий цей єдиний приклад нерівного двобою, де перемогли парії совєтського суспільства”

„...В 1972 р., по вул. Артема у Львові, розвалено стару церкву. Мешканці Львова кидалися під танк, яким нищили церкву, та силами міліції розігнано віруючих.

„В 1971 р. розвалено церкву в с. Підліски, Нестерівського р-ну (над шосе Львів-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Біля „Дісні Ворлд” на Флориді плянується українська оселя

Орляндо - Апопка, Флорида. — На віддалі 12 миль від Орляндо, де відносно недавно зорганізовано одну з найбільших туристичних атракцій Флариди — „Дісні Ворлд”, що притягає десятки тисяч відвідувачів, завершуються пляни організації української оселі, у якій могли б жити особи пенсійного віку. Ініціятором оселі є відомий на Флориді український підприємець і громадський діяч Степан Ковальчук, який вже від довшого часу працює над плянами і якраз недавно дістав погодження муніципальних властей на підготову будівельних площ. Фірма „Санніленд реалті”, що її очолює С. Ковальчук, вже розпочала земельні роботи і у найближчих двох-трьох місяцях будуть готові під будову в ексклюзивній частині міста Апопка 49 площ. Земля, де починатиметься будова, лежить над озером і межує з двома гольфовими полями. В іншій частині міста готується будівельна площа, на якій передбачена будова 48 однородинних хат, кондомініюмів на 439 мешкань і торговельний центр з крамницями і приміщеннями на бюра. Треба відзначити, що вся околиця Орляндо - Апопка — це велетенські помаранчеві і грейпфрутові сади. Важливим є те, що район сухий, враховуючи факт, що він положений коло 200 футів понад позем моря. З уваги на звичайні на Флориді потреби майбутніх жителів, фірма плянує забезпечити таку організацію, щоб мешканці могли у літні місяці виїздити у північні райони країни, маючи запевнену повну опіку і догляд над їхніми хатами. Незалежно від того, обмірковується плян дому для українців — осіб похилого віку, які хотіли б поселитися на Флориді.

В Орляндо і околиці вже є деяка кількість українців. Деякі мають власні помаранчеві сади і займаються вирощуванням південних овочів, деякі є власниками підприємств, чи працюють в адміністрації. За останній час вдалося влаштувати кілька зустрічей наших громадян. Упродовж двох років в Апопці влаштовано дві українські виставки для ознайомлення довколишніх мешканців з українською групою. Є у пляні зорганізувати українську громадську клітину. Активно займаються цим Степан Ковальчук та Павло і Розалія Пахоляки.

Понад 700 осіб на концерті Ганни Колесник в Сітон Голл університеті

Савт Орендж. — У неділю, 23-го лютого, о год. 5-ій по полудні, тут в концертовій залі Сітон Голл університету, під спонзоратом Українського Студентського Клюбу (голова П. Гуляк), відбувся концерт з участю відомої солістки Київської опери меццо-сопрано Ганни Колесник при акомпаньяменті Володимира Ратушного. Програму концерту присвячено 150-річчю від дня смерти українського композитора Дмитра Бортнянського. У першу частину програми концерту входили композиції Дмитра Бортнянського і Артема Веделя; у другу — композиції М. Чурай, Л. Ревуцького, Ф. Наденека, К. Данькевича, Л. Ржетської, Д. Бонковського, Ю. Мейтуса, Р. Феніга і М. Верикіського. При кінці програми діти піднесли співачці в імені розентузіязмованої публіки китиці квітів. На прохання публіки Ганна Колесник відспівала ще пісню „Києве мій”, І. Шамо.

Наприкінці з подякою співачці виступив інж. Дмитро Олійник диригент церковного хору ім. Д. Бортнянського при православній церкві св. Тройці в Ірвінгтоні.

„СНІГОВА ЦАРІВНА” В ГАРТФОРДІ

Гартфорд, Конн. — Студія Мистецького Слова Лідії Крушельницької в Ню Йорку поставить в неділю, 16-го березня ц. р. о год. 4-ій по полудні в залі Герберт Д. Велте Голл (Сентрал Стейт коледж в Ню Брітейн, Конн.) казку „Снігова царівна” в 4-ох відслонах за Г. К. Андерсеном у перекладі В. Іванчука, з доповненням 4-ої відслони Л. Полтави. Виставку спонзорує Український Студентський Клюб в Гартфорді. Квитки можна набувати в Кредитівці „Самопоміч” і Відділі УККА, а в часі вистави при касі театру.

ПОМЕР МИКОЛА МАРКІВ, КОЛИШНІЙ ПРЕДСІДНИК 168-го ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ В ПЕРТ АМБОЮ

Перт Амбой, Н.Дж. — В Загальній Лікарні цього міста помер, після затяжної п'ятилітньої недуги, Микола Марків, колишній предсідник 168-го Відділу УНСоюзу, Братства св. Василія в Перт Амбою. Покійний народився в Перт Амбою і від молодих літ був членом місцевого Відділу УНСоюзу та був активним в діяльности цього Відділу, Братства і місцевої української громади. Впродовж п'яти років був бл.п. Микола Марків предсідником цього Відділу та вибраним делеґатом Відділу на Конвенцію УНСоюзу. Осиротив сестру Анну, замужну Лешек, та численну місцеву союзову й українську громаду.

ЧЛЕНСЬКА КАМПАНІЯ УНС

В членській кампанії УНСоюзу 1975-го року, метою якої є забезпечити 5,000 членів на суму $ 12,000,000, наспіли до Головної Канцелярії впродовж минулих 10 днів 82 аплікації нових членів. По дві і більше аплікацій надіслали наступні організатори, конвенційні делеґати і секретарі Відділів:

Карло Сачко (В. 53) — 5 аплікацій нових членів, Ярослав Билень (В. 17) — 4, д-р Василь Палідвор (В. 204) — 4, Василь Романишин (В. 254) — 4, Михайло Семків (В. 379) — 4, Теодор Кубарич (В. 217) — 3, Михайло Кіґічак (В. 240) — 3, Марія Сцібайло (В. 452) — 3, Роман Татарський (В. 94) — 2, Юрій Філіпін (В. 113) — 2, інж. Анатолій Дорошенко (В. 114) — 2, Михайло Салдан (В. 194) — 2, Тарас Шмаґала (В. 251) — 2, Казимир Мазепа (В. 332) — 2, Юліян Баранюк (В. 371) — 2, Лазар Івашина (В. 424) — 2, Лев Вовк (В. 444) — 2, Михайло Опoлько (В. 478) — 2, Володимир Запаранюк (484) — 2 і по одній аплікації 30 організаторів, конвенційних делеґатів та секретарів Відділів.

Досі в лютому одержала Головна Канцелярія 145 аплікацій нових членів.

Заповідають демонстрацію проти екзарха Московського патріярха в Україні

Пассейк, Н. Дж. — У зв'язку з відвідинами делеґації Російської Православної Церкви під проводом „екзарха України” митрополита Філарета у місійній Російській Православній Церкві, Товариство за Патріярхальний Устрій Помісної Української Католицької Церкви підготовляє протимосковську демонстрацію під кличем „Вимагаємо справжньої свободи Церкви і релігії в Україні”. У повідомленнях Т-ва з цього приводу відзначається, що в Україні не припиняються релігійні переслідування, а митрополит Філарет є представником Церкви і московського патріярха Пімена, який „в день своєї інтронізації в Загорську в присутності кардинала Віллібрандса висловив радість з приводу ліквідації Української Католицької Церкви в Україні і жорстоких релігійних переслідувань у зв'язку з цим”. Товариство нагадує у своїй відозві, що якраз цього року минає 30 років з часу арештування в Україні єпископів Української Католицької Церкви і її митрополита Йосифа Сліпого.

Демонстрація заповіджена на 9 березня, о годині 10 ранку біля Російської Православної Церкви в Пассейку, де тоді будуть представники Московської патріярхії.

КГБ робило обшук в мешканні священика Д. Дутка

Москва. — Совєтська таємна поліція КГБ перевела понад 10-годинний обшук у мешканні православного священика Дмитра Дутка, який в минулому році зрезигнував на вимогу церковної влади із своєї парафії — повідомило агентство Юнайтед Прес Інтернешенал на основі інформацій, одержаних з дисидентських кіл. Згідно з цим повідомленням, поліція шукала в о. Д. Дутка матеріялів і доказового матеріялу у зв'язку з нелеґальним релігійним журналом „Вече”. Немає інформацій про те, чи о. Д. Дутко ще на волі, чи його після обшуку заарештовано.

Як відомо, о. Дмитро Дутко, який був парохом однієї з парафій у Москві, здобув собі популярність своїми проповідями, у яких критично висловлювався про політику керівництва Російської Православної Церкви, мовляв, воно вислуговується атеїстичному режимові. За свої „неортодоксальні погляди” уряд Патріярха притягнув його до відповідальности і він мусів уступити з своєї парафії.

Появився збірник матеріялів про Чортківщину

З кінцем минулого тижня редакцію „Свободи” відвідали представники Редакційної колеґії „Історично-мемуарного збірника Чортківської округи” та, передавши рецензійний примірник книжки, познайомили редакцію з історією і трудами підготови та видання цієї вартісної публікації. На фото (зліва): ред. З. Сниликa, члени редакційної колеґії збірника інсп. Богдан Стефанович і пані Ольга Соневицька та ред. М. Сосновський.

Ню Йорк. — Якраз появилася у розпродажу нова книжка: „Історично - мемуарний збірник Чортківської округи”. На 926-ти сторінках зібрані матеріяли, що стосуються історії Чортківського, Копичинецького, Борщівського та Заліщицького повітів галицького Поділля. В передмові до книжки редакція відзначує, що це не є історія тієї частини України, а тільки „збірка матеріялів до історії”. Також не є ця книжка „індивідуальною працею історика, вона є колективною працею сотні людей”. Виготовлення цього збірника тривало понад 10 років. Підготовчими і редакційними роботами займалася редакційна колеґія в складі Ольги Соневицької, Богдана Стефановича та д-ра Романа Дражньовського. Колеґія діяло з рамени Ділового Комітету Земляків Чортківської Округи, який є видавцем книги, що появилася під фірмою Комісії Реґіональних Дослідів і Публікацій Наукового Товариства ім. Шевченка, в серії „Українського архіву”, т. 26. Рецензентами книги від імени Комісії були проф. д-р В. Лев та проф. М. Соневицький. Мистецьке оформлення книжки Якова Гніздовського. До книжки подано п'ять географічних карт, численні ілюстрації, чимало статистичних даних, резюме англійською мовою і поазбучний список громад Чортківської округи. Серед досі опублікованих на еміґрації реґіональних збірників „Історично-мемуарний збірник Чортківської округи” треба зачислити до одного з найкращих і щодо нагромадження фактичного та мемуарного матеріялу і щодо редакційного та технічного оформлення. Відчувається при користуванні книгою брак поіменного і предметного покажчика. Ціна книжки у розпродажу 15.00 долярів.

В. Марамзіна умовно засуджено після „покаяння”

Ленінград. — Триденна судова розправа проти совєтського письменника Владимира Р. Марамзіма закінчилася 21 лютого „покаянням” підсудного і умовним засудженням на п'ять років ув'язнення. Про суд і „покаяння” та умовне засудження повідомило офіційне совєтське агентство ТАСС, подаючи одночасно деякі подробиці справи. Згідно із совєтським повідомленням, В. Марамзін „признався до протисовєтської діяльности” і разом з цим висловив „жаль” з цього приводу, чим „заслужив” на умовне засудження. Правдоподібно по закінченні суду його звільнено з ув'язнення, але про це немає згадки в офіційному повідомленні. ТАСС поінформував у двох спеціяльних повідомленнях для преси, що В. Марамзін, арештований літом минулого року, був обвинувачений у „виготовлюванні та поширюванні матеріялу, який містив фальшиві закиди проти совєтської держави і соціяльної системи”. Ці матеріяли В. Марамзін „передавав контрабандою” нелеґально за кордон, де їх „використовували західні пропаґандивні органи для антисовєтських цілей”. В. Марамзін мав втримувати контакти з Катериною Доре, учителькою Коледжу Російської Мови у Парижі, „членом антисовєтської організації”. ТАСС повідомив також, що В. Марамзін вислав перед початком суду листа до французького щоденника „Ле Монд”, у якому „гостро затаврував намагання антисовєтських чинників використовувати його у власних інтересах”.

Увагу західніх кореспондентів привернув факт, що ТАСС і совєтські засоби масової комунікації, які звичайно замовчують такі процеси дисидентів, цим разом максимально використали випадок з Марамзіном, щоб дискредитувати дисидентів, пов'язуючи їх із закордонними антисовєтськими чинниками. Очевидно, до цього причинилася безсумнівну мабуть вимушена готовість Марамзіна скласти „покаянну заяву”, з чого совєтський політичний і пропаґандивний апарат вирішив відповідно скористати. Після відомих покаянних заяв Пьйотра Якіра та Віктора Красіна в 1973 році, покаянна заява В. Марамзіна є черговою, якій в СССР надано розголосу.

Змінюється натиск режиму на редакції журналів в Україні

Київ. — Газета „Літературна Україна” з 14 і 18 лютого опублікувала повідомлення про VI пленум правління Спілки Письменників України (СПУ), подаючи одночасно доповідь секретаря Спілки О. Левади та повний текст „постанови”, яка кидає багато світла на ситуацію на літературному відтинку в Україні під сучасну пору. У постанові, між іншим, стверджується, що „останнім часом” починають появлятися в Україні літературні і публіцистичні твори, „в яких реалістично, з партійних позицій висвітлюється найважливіші процеси нашого суспільного життя”, але враховуючи „методологічні принципи багатонаціональної радянської літератури — література соціялістичного реалізму”, українські працівники пера у підсовєтських умовах виявляють „істотні недоліки і прорахунки”. Такі ж „недоліки і прорахунки” істотного порядку є в „в роботі керівних органів СПУ”. Перш усього, „не подані до кінця прояви безпринципного ставлення до ідейно-художніх хиб у літературних творах”, чи іншими словами, засади совєтського „соцреалізму”.

На тему літературних журналів і праці редакційних колективів VI пленум СПУ виступив з „осторогою”, що у совєтських умовах є виразною заповіддю чергової чистки. У постанові читаємо, що „пленум Спілки письменників України:

— звертає увагу редакційних колективів „Вітчизна”, „Радуга”, „Всесвіт”, „Жовтень”, „Прапор”, „Донбас”, „Радянське літературознавство”, газети „Літературна Україна” на істотні недоліки в організаційно-творчій роботі і зобов'язує вжити необхідних заходів до їх усунення;

— вважає і надалі головним завданням спілчанських друкованих органів добір і публікацію таких творів, які б утверджували комуністичні ідеали, уславлювали нашу сучасність, пропагували радянський спосіб життя, торжество ленінської національної політики партії, виховували читачів у дусі радянського патріотизму і пролетарського інтернаціоналізму;

— наголошує на необхідність дальшого піднесення ролі критики в осмисленні й оцінці сучасного літературного процесу, публікації таких статтей і рецензій, в яких би з клясових позицій аналізувалися явища і тенденції художньої практики, на основі принципів соціялістичного реалізму, велася непримиренна боротьба проти будь-яких проявів буржуазної ідеології, зокрема проти українського буржуазного націоналізму та сіонізму;

— зобов'язує керівництво редакцій докорінно перебудувати роботу редколеґій, перетворити їх з ділові органи формування ідейно-творчого обличчя видань”...

На пленумі виступали з „критикою” Леонід Новиченко, Михайло Логвиненко, Петро Гуріненко, Микола Жулинський, Олена Шпильова, Михайло Острик та Іван Солдатенко, а також головні редактори літературних журналів та газети „Літературної України”, які опинилися в „опалі”. Очевидно, найвимовнішим був виступ відомого Л. Новиченка, завданням якого є дбати про „ідеологічну чистоту” і „партійну витриманість” у творах українських літераторів. Він нагадав, що „в недавньому минулому окремі українські літератори, в тому числі й критики, припускалися в своїй творчості прорахунків, навіть прямих помилок ідейно-естетичного та ідейно-методологічного (тобто, відхилилися від назначеної „партійної лінії” і „соцреалізму”) характеру, і що з подібними хибними тенденціями ще можна зустрітися й нині”. Новиченко закликав до участи „критики в боротьбі з ідеологічними противниками, зокрема українськими буржуазними націоналістами — цими давніми майстрами фальсифікацій, брехні й наклепів на радянську соціялістичну культуру”. Він жалівся, що на „конкретну антинаціоналістичну адресу” було в минулому році написано дуже мало статтей.

СССР вимагає від Китаю „конструктивних пропозицій”

Москва. — Орган ЦК КПСС „Правда” з 22 лютого опублікував редакційну статтю, займаючи поновно становище до совєтсько-китайського конфлікту і вимагаючи від китайського уряду виступити із справді „конструктивними пропозиціями”, щоб можна було полагодити прикордонний конфлікт. За прийнятою вже в СССР традицією, у совєтській редакційній статті є намагання дискредитувати китайського комуністичного лідера Мао Тсе Тунга, мовляв, він з уваги на свою політику завинив у тому, що між СССР і Китаєм заіснували напружені відносини. Ніякої вини в тому немає за Совєтським Союзом, якого політика завжди була спрямована на добросусідські відносини з Китаєм — пише орган ЦК КПСС.

„Правда” нав'язує до матеріялів Всекитайського Національного Конгресу, який недавно відбувся і де була мова про совєтсько-китайський конфлікт з відзначенням, що немає справжніх причин для того, щоб між СССР і Китаєм не могли існувати нормальні відносини на державному рівні. Мавши це на увазі, „Правда” пише, що „якщо китайські керівники декларували з повною серйозністю, що спори не повинні перешкаджати втримувати нормальні відносини із Совєтським Союзом, вони повинні врешті поробити конструктивні кроки в цьому напрямку”. Совєтська газета зі свого боку поновно наголошує, що для совєтського уряду далі є зобов'язуючі постанови в цій справі і пропозиції, які у свій час совєтський уряд передав Китаєві, але не одержав з Пекіну ніякої відповіді. „Правда” поновно підтвердила, що СССР немає ніяких територіяльних претенсій до Китаю, відкидаючи одночасно всякі китайські претенсії, що спираються на „несправедливих рішеннях” з половини XIX ст.

Як відомо, перед 10 днями до Пекіну поновно поїхав Леонід Ільїчев, голова совєтської делеґації для переговорів з Китаєм. У редакційній „Правди” немає згадки про поїздку Ільїчева, ні про відновлені переговори в Пекіні у зв'язку з прикордонним випадком з совєтським гелікоптером і в ув'язненні в Китаю.

ЄВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Загроза погрому

В половині лютого в Києві відбувся пленум правління Спілки письменників України. Постанова, що її виніс пленум, стосується всіх українських працівників пера — літераторів, літературних критиків, рецензентів і журналістів — українських літературних журналів в Україні та газети „Літературна Україна". На пленумі гостро критиковано діяльність таких літературних журналів, як „Вітчизна", „Всесвіт", „Жовтень", „Прапор", „Донбас", „Радянське літературознавство", стверджуючи, що, мовляв, у праці українських літераторів і літературних критиків та редакцій „не подолані до кінця прояви безпринципового ставлення до ідейно-художних хиб у літературних творах".

Про які це хиби йдеться і чим мотивована критика, видно з постанови пленуму, яка, якщо читати її у дещо відверненому порядку, чи між рядками, стверджує брак таких творів, які б „утверджували комуністичні ідеали", „уславлювали нашу сучасність", тобто совєтську рабовласницьку систему, розхвалювали „торжество ленінської національної політики партії" і, очевидно, пропаґували на ввесь голос „радянський патріотизм і пролетарський інтернаціоналізм". Ці недоліки були, як заявив Л. Новиченко, „у недавньому минулому" і вони існують „ще й нині".

У зв'язку з таким незадовільним з точки зору совєтського режиму станом, пленум видвигнув категоричну вимогу до всіх літераторів і до редакцій літературних журналів, щоб вони „негайно переставилися" і стали твердо на засадах „соціялістичного реалізму" та почали вести „непримиренну боротьбу проти будь-яких проявів буржуазної ідеології, зокрема проти українського буржуазного націоналізму та сіонізму". Це щодо виправлення „ідейних недоліків". Разом з тим має бути переведена „докорінна перебудова роботи редколегій", що вже цілком виразно говорить за чистку редакцій окремих літературних журналів за те, що вони „припустили ідейні прорахунки".

На основі всього опублікованого матеріялу про згадане пленум Спілки письменників України можна зробити висновок, що в Україні заіснувала реальна загроза чергового літературного погрому навіть відданих режимників. За словами Євгена Сверстюка, може початися етап чергового „вирубування на пні" національного елементу в Україні, щоб не дозволити на „нормальне цвітіння" нації.

Потрібна реформа

Минулого тижня реформаторам в Сенаті знову не пощастило змінити правила, яке стосується припинення так званих „філібастерів", тобто, безперервних промов під час сесій Сенату, які мають на меті перешкодити закінченню дискусій і не допустити до голосування членами цієї Палати Конґресу. Реформатори старалися, щоб відтепер було потрібних тільки три п'ятих, замість дотеперішніх двох третіх голосів присутніх сенаторів, щоб припинити такий „філібастер". Значить: вони хотіли, що якщо б на засіданні були присутні всі 100 сенатори, то треба було б згоди тільки 60-ох із них, замість 67-ох, щоб припинити безперервні промови і приступити до голосування над законопроєктом чи резолюцією. Але старання реформаторів не увінчалися успіхом і виглядає, що принаймні ще на деякий час залишиться в силі правило, що тільки дві треті голосів можуть припинити „філібастер".

Дотеперішнє правило щодо припинення „філібастерів" таки повинно бути змінене і то якнайшвидше, бо в минулому дуже часто траплялося, що конечні законопроєкти не були схвалені Сенатом тільки тому, що не було потрібних двох третіх голосів, щоб припинити безперервні промови противників цих законопроєктів. Наприклад, під час сесії минулого 93-го Конґресу сенатори не могли схвалити законопроєкту, який пропонував конечні зміни в дотеперішній податковій системі, як також не мали змоги голосувати над законопроєктом щодо створення федеральної аґенції для охорони споживачів.

Прихильники дотеперішнього правила щодо припинення „філібастерів" твердять, що це правило конечне для охорони прав меншости. Правдою є, що в демократичній системі мусять бути забезпечені права меншостей і що ці меншості повинні мати всі можливості висловити свої погляди і їх обороняти. Але не меншою правдою є, що в демократичних країнах остаточне рішення належить більшості населення і не може існувати ситуація, в якій меншість накидала б свою волю більшості. Дотеперішнє правило щодо потрібної кількости голосів для припинення „філібастера", дуже часто витворювало насправді „диктатуру меншости". Країна і нарід тільки скористають на зміні того правила.

Палата Репрезентантів створила спеціяльну комісію для перегляду діяльности розвідчих аґенцій

Вашингтон. — У середу, 19 лютого, Палата Репрезентантів 286-ма голосами проти 120-ох проголосувала створити спеціяльну комісію, яка має переглянути діяльність Центральної Розвідчої Аґенції („Сі-Ай-Ей"), Федерального Бюра Інвестиґації („Еф-Бі-Ай") та всіх інших розвідчих аґенцій. Спеціяльна комісія складатиметься із 7-ох демократичних і 3-ох республіканських конґресменів, а очолюватиме її демократичний конґресмен Лушієн Неджі із Мічиґену. Таким чином вже існує три комісії, які розглядають діяльність розвідчих аґенцій, а саме, призначена президентом Джеральдом Фордом комісія, яку очолює віцепрезидент Нелсон Рокефеллер, і сенатська спеціяльна комісія, очолювана демократичним сенатором Френком Чирчом із Айдаго. Безпосередньою причиною створення цих 3-ох комісій було те, що поширилися закиди, що „Сі-Ай-Ей" занималося нелеґальною діяльністю на терені ЗСА, а також, що „Еф-Бі-Ай" збирало інформації про членів Конґресу та членів Уряду. Згідно із статутом „Сі-Ай-Ей", ця аґенція не може провадити розвідки в самій Америці, бо ці повновласті належать до „Еф-Бі-Ай".

ДИЛЕМА: ЗА ПРАВА ОДИНИЦІ ЧИ НАРОДУ

(Дискусійне)

(мб). — Куди дорога? Через боротьбу за людські права до самовизначення нації, чи навпаки? Ми хочемо боротися водночас за одне і друге, бо позбавлені обох прав.

Але, будьмо практичні: можна в нинішніх міжнародно - політичних умовинах боротись рівночасно за одні і другі права, чи треба дати першість боротьбі за людські права, приймаючи, що виграна за ці права принесе і перемогу в боротьбі за національне самовизначення? Коли йдеться про тактику, то мені виглядає, що остання альтернатива має кращі вигляди на успіх, чим тактика, яку тепер практикуємо.

В міжнародній політиці не можна замикати очей на панівну політичну систему. Право на самовизначення і незалежність було дуже популярне в епоху після Першої світової війни. Це не був випадок, що в Лізі Націй принцип самовизначення народів знайшов такий сильний відгук. Правда, права не всіх народів були піддержані Лігою Націй; зігноровано там зокрема право нашого народу. Якщо йдеться про Україну, то сталось так в основному тому, що тогочасні могутні світу цього не хотіли антаґонізувати, головно Польщі; та й встрявати в політику проти Росії не мали ні відваги, ні зрозуміння для далекойдучих наслідків такого кроку.

Націоналізм і клич на самовизначення народів утратив популярність після Другої світової війни. Розгулячий націоналізм у націвському виданні підважив у великій мірі повагу для тієї ідеї; націоналізм був обвинувачений у спричиненні Другої світової війни. У цій війні дійшло до такого потоптання людських прав, що після війни на перше місце висунулося питання не так національних, як загальнолюдських прав.

Захоплення обороною тих людських прав було таке сильне, що в Ялті потоптано не тільки національні права народів, що досі не втішалися визнанням і опікою великих держав, але жертвою того запаморочення впали і самі людські права одиниць у таких державах, як Польща, чи Чехо-Словаччина. Тим зосередженням уваги на охорону людських прав треба пояснити факт, що при організуванні Об'єднаних Націй, не так як у час Ліги Націй, зігноровано проблему самовизначення народів майже зовсім, а вся турбота була скупчена не тому, щоб охоронити одиницю, що так потерпіла через Гітлера.

Ст. 1 (3) Чартеру ОН підкреслює, як одне з найважливіших завдань тієї організації, поширення і піддержання респекту для людських прав і фундаментальних вольностей для всіх без різниці раси, мови, чи релігії, — очевидно в рамах нововстановленої міжнародної системи, забуваючи про те, що, щоб досягти правдивого і тривалого миру, треба вдоволити змагання не тільки одиниць, але і тих народів, права яких в боротьбі за „людські права" потоптано і знехтувано.

Загальна Деклярація Прав Людини, що мала б забезпечити здійснення тих „людських" прав, згадує про „право на самовизначення", от так нам мимохідь, зосереджуючи всю увагу на „важливіших" індивідуальних правах. Уживання в тій Декларації таких термінів, як „всі особи", „ніхто", „кожний без винятку", замість згадати і про аспірації груп, чи хоч би такі куці аспірації, як утримання шкіл для тих груп чи інших інституцій, вказує на той індивідуалістичний підхід. Щобільше, — такі проблеми груп виключено навіть з-під юрисдикції ОН клявзулею про невтручання у „внутрішні справи" держав (ст. 2 (7).

Правда, в процесі деколонізації після Другої світової війни прийшло знову на порядок дня питання незалежности багатьох культурних і етнічних груп, але з того скористали, чи мали право висунути претенсії про самовизначення, тільки напівцивілізовані народи Африки й Азії, як, напр., етнічні групи Маляйзії, але не народи заавансованої цивілізації, як Україна, що стала, — о іронів! — членом-основником ОН, отже, „суверенною" державою, бо тільки такі нації мали вступ до тієї організації (ст. 2-1), і оборонцем нового порядку Україна, отже, допомагала досі недержавним народам, як наприклад, Ізраїль, здобути незалежність, бо як показується, без голосу України Ізраїль не добився б державного статусу, хоч статус самої України був гірший, ніж колишніх підколоніяльних держав, як, наприклад, Єгипет.

Між правами, що підпадають під охорону Конвенції про збереження цивільних і політичних прав одиниць, є т. зв. групові права, як права до асоціяції та збереження культурних особливостей. А ці останні права, то чи не найважливіша проблема нашого бути чи не бути. Оборона тих прав у рамах існуючого міждержавного правопорядку відкриває для нас деякі можливості. Идеться про можливості тримання культурного плюралізму, що є нині в багатьох місцях земного ґльобу під сильною атакою іншої форми імперіялізму — культурного імперіялізму.

Боротьба з культурним імперіялізмом не легша від боротьби з мілітарним імперіялізмом. На перешкоді

(Закінчення на стор. 3-ій)

Проф. д-р З. Л. Мельник

ДО ІСТОРІЇ ОРГАНІЗОВАНОГО РУХУ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ У АМЕРИЦІ

У статті „Світлій пам'яті д-ра Зенона Винницького", яку підписала Головна Екзекутива ФКУ („Свобода", 29 січня 1975 р.) є таке: „В 1952 р. Зенон організує Українське Студентське Товариство ім. Адама Коцка, а вже в наступному році згадане товариство на нарадах в Клівленді покликає Ініціятивний Студентський Комітет для підготови загального українського студентського з'їзду в Америці. Такий з'їзд відбувається в 1954 р. в Колюмбійському університеті і там прийнято запропонований Винницьким статут та створено Союз Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА)". На жаль, це не цілком відповідає правді. Коли б таке написала приватна особа, можна б це зіґнорувати, як брак поінформованости. Від поважної громадської установи, як ГЕ ФКУ, треба очікувати більше уваги й точности, коли йдеться про факти. Дезінформація цього роду є кривдячою не тільки супроти особи св. п. д-ра Винницького (з яким я знайомий ще з Европи, з кінця 1940-х років), але й для багатьох членів студентського активу тих років, які вложили багато труду й праці в завершення організованих форм українського студентського руху в Америці. Як голова Ділового Секретаріяту, який скликав Конґрес, що на ньому заложено СУСТА, хочу поінформувати суспільство про правдивий перебіг тих подій.

Д-р З. Винницький справді віддано працював у нашому організованому студентському житті й був ініціятором і мотором багатьох акцій, так в Европі, як і в Америці. Ініціював, сприяв зорганізуванню й працював у студентських товариствах, де б не жив, а в тім і в Клівленді, хоч офіційно, як подано в брошурі „Українське Студентство в Америці" (видана СУСТА в 1963 р. з нагоди десятиліття його діяльности), УАСТ ім. А. Коцка в Клівленді було створене Ініціятивним Гуртком в червні 1952 р., членами якого були: Одарка Городиська, Лариса Зварун і Григорій Заварівський (ст. 81).

До створення СУСТА також не прийшло так, як написала Головна Екзекутива ФКУ. З ініціятиви УАСТ ім. А. Коцка в Клівленді й Української Громади в Ню Йорку відбулася в Клівленді в днях 15-16-го листопада 1952 року Перша Конференція Українських Студентських Громад Америки, на якій виступили з доповідями студенти Зенон А. Кравець („За Краєвий Союз Українського Студентства Америки"), Зенон Винницький („Світла і тіні сучасного студентського професійного руху") і Зіновій Л. Мельник („Українські студентські організації й їхня роля в житті українського громадянства").

Згідно з комунікатом президії цієї Конференції (голова Зенон Р. Винницький, перший заступник голови Т. Балабан, другий заступник голови Іван Гута, перший секретар Богдан Максимюк, і другий секретар Надія Вовк), в Конференції взяло участь 50 студентів, які репрезентували управи та членство п'ятьох українських Студентських громад (Ню Йорк, Нюарк, Енн Арбор, Детройт і Клівленд), а солідаризувалися з Конференцією й вітали її ще інших вісім українських студентських організацій (УСГ при Колюмбійськім університеті, Представництво Українських Студентів у Лінкольн, Небраска, Українське Студентське Т-во Каліфорнії, Т-во Студентів Техніків у Ню Йорку, Українське Студентське Т-во в Боффало, Студентська Громада „Основа" в Трой, Н. Й., Студентська Громада в Филядельфії та Українсько-американські Студенти в Гартфорд, Конн.).

Той же комунікат повідомив, що „у висліді нарад та праць Конференції покликано до життя її Діловий Секретаріят — як єдино леґальний під сучасну пору координаційний орган українського студентства в ЗСА". До Ділового Секретаріяту обрано (за абеткою): Зенон Р. Винницький (заступник голови), Іван Гута, Зенон А. Кравець, Богдан Максимюк, Володимир Петришин, Богдан Федаш і Зіновій Л. Мельник (голова). Конференція також визнала членами Ділового Секретаріяту з дорадчим голосом „голов українських та українсько - американських студентських станових організацій".

Як головне завдання Ділового Секретаря Конференція доручила йому підготовити й скликати Перший Конґрес Українського Студентства Америки, щоб на ньому створити краєвий союз українського студенства Америки. Це і ряд інших рішень Конференція проголосила в своїх резолюціях. До її Резолюційної Комісії входили: Микола Яшко (голова), Олекса Біланюк (секретар) і Зенон А. Кравець. Нарешті, Конференція вибрала ще свою Статутово-правну Комісію, якій доручила „викінчити нарис статуту для пропонованого Краєвого Союзу Українського Студентства Америки й предложити його Першому Конґресові Українського Студентства Америки" (з резолюцій).

Діловий Секретар негайно приступив до праці; був у зв'язку з усіма студентськими громадами й організаціями, допомагав організувати нові громади й товариства при університетах, де студі-

(Продовження на стор. 3-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАРОДНИХ СКАРБІВ

Треба б з признанням привітати статтю п. Євгенії Чайки на сторінках „Свободи" з д. 15-го лютого ц. р. під наг. „Народні скарби" де виявлена турбота за збереження чистоти української пісні тут, у діяспорі, та захоронення її від чужих, а головно московських впливів. Це ж факт, що навіть наші престижеві, великі хори, нерідко виконують пісні дуже сумнівної національної чистоти з усіма признаками старшобратського мелосу.

Мені доводилось декілька разів на цих сторінках підносити цю проблему в дещо ширшому пляні. Московщиною інфільтрована не тільки українська пісня. Таксамо засмічується, за її почином, і наше народне мистецтво, та й пливе до нас з України текстильна, керамічна, дерев'яна і дрібно-сувенірна ріка здебільша стилево здеґрадованої індустріялізованої фальсифікації нашого народного мистецтва. А що гірше, навіть ті наші люди, що своєю освітою і громадським стажем обов'язані до більшої важливости в розрізнюванні грубого фальсифікату від автентичного народно-мистецького твору, заповняють тим хламом свої мешкання, „українізуючи" їх на шкоду для виховування своїх дітей в національному дусі і пізнаванні зразків непоганеного народного мистецтва.

В комплексі явищ обезстилювання та деґрадації вартостей нашої пісні і прикладного мистецтва находяться продукції наших „культуротворців" в діяспорі. Їм належить і понівечена українська пісня і понівечене стилево прикладне мистецтво: „національна кераміка" (аж таку дивоглядну рекляму зачувається) з ґротескним примінюванням до неї вишивкових мотивів, вишиварство з мотивами натуралістичного трактовання квіткових мотивів в диких, незгармонізованих кольорах, а подібно і в ґапті.

Закінчує свою статтю п. Чайка трохи мряковинним побажанням, мовляв, нам треба оберігати нашу пісню від засмічувань.

Так і неясно, коли саме належало б стояти на сторожі наших культурних цінностей, кому давати належні оцінки тим чи іншим явищам в нашому культурному житті і кого покликується на зобов'язаних в тому ділі арбітрів.

Трохи дивно, що п-і Чайка, читаючи „Свободу", не натрапила на її сторінках ніразу на кількакратну згадку про поставання за почином Ради в Справах Культури СКВУ і Музичної Фундації, Світового Об'єднання Професійних Музик. В недалекому часі треба чекати установчих зборів цієї організації, що на неї чекає позабатьківщизняне українство бодай три десятки років. Напевно СОУПРОМ в своїй організації покличе відповідне тіло, завданням якого буде стежити і запобігати тим явищам в нашій музиці, які оправдано тривожать п-і Чайку.

Принагідно, згадаю, що в діловому осередку Ради в Справах культури існує референтура прикладного мистецтва, очолена його авторитетним знатоком, яка опрацьовує плян і вже починає його здійснювати-запобігання знеправленням в цій ділянці і стимулювання творчости наших майстрів в прикладному мистецтві.

Немає сумніву, що п-і Чайка з її промовистим пером, і всі, що як вона, турбуються за вдержання нашої культури в межах стилевої чистоти та її розвитком, не стануть осторонь в реалізації призначень цих організацій, але моральною і матеріяльною піддержкою скріплюватимуть їхні акції.

Ню Йорк. **В. Ласовський**

ПРО „ЗАРЕВО"

З повідомлення про сесію Секретаріяту СКВУ („Свобода" з 13 лютого 1975) довідуємося, що існує організація з назвою — Світове Академічне Об'єднання „Зарево". Дивує нас дуже, кому товариство українців з високою освітою, зацікавлених, можна сподіватися, в справах української культури, вживає у своїй назві чуже, російське слово „зарево". Про це, що воно російське, можна легко переконатися, перевіряючи це слово у двомовних та тлумачних словниках.

Тому, що такі словники не є загально доступні, дозвольте мені навести відповідні джерела й переклади. Так, отже, Українсько - російський словник (Київ 1965) перекладає українське слово „заграва" як російське „зарево". Російсько-український словник (Київ 1968) перекладає російське слово „зарево" як українське „заграва". Словник української мови, т. III (Київ 1972) містить тільки слово „заграва, а не дає слова „зарево".

Можна б подумати, що слово „зарево" наш архаїзм, якого в сучасній українській мові не вживається, тому його й нема в новіщих словниках. Перевірмо, отже, це слово в давніх словниках. „Словарь російсько-український" М. Уманця і А. Спілки (Львів 1893) перекладає „зарево" українськими словами „проміття" і „луна", але не — „зарево". (Слово луна — сьогодні вживається майже виключно в його другому значенні, а саме в сенсі — відголос, польське „ехо" (Словарь української мови" Б. Грінченка (Київ 1908-1909) подає усі три українські слова — „заграва", „луна" і „проміття" та перекладає їх як російське „зарево". Чи треба ще більше доказів?

Правда, деякі наші мовці в Західній Україні вживали давніше слова „зарево", напевно не усвідомлюючи, що це яскравий і зовсім непотрібний росіянізм чи русизм. Сумно, одначе, що тепер, коли в нашій батьківщині боротьба за збереження української мови від русифікації є чи не єдиним можливим засобом боротьби за самобутність народу, ми тут, у вільному світі, часто легковажимо, а то й іґноруємо цю справу.

А. Вільшенко

Редінґ, Па.

„УКРАЇНСЬКА ДИВІЗІЯ ГАЛИЧИНА"

ОБГОВОРЕННЯ КНИЖКИ В. Д. ГАЙКЕ В ЛМКЛЮБІ

У приміщеннях Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку, при співучасти 64 Відділу СУА, відбувся в п'ятницю 7-го лютого ц. р. вечір для обговорення книжки Вольфа Гайке, колишнього шефа штабу дивізії „Галичина". Книжка „Українська Дивізія Галичина" вийшла в серії „Записків НТШ в Европі 1970 р., накладом Братства кол. Вояків І. Української Дивізії УНА.

В оригіналі ця книжка написана німецькою мовою, на українську переклав її Роман Колісник за редакцією і вступним словом проф. Володимира Кубійовича.

Вечір відкрив голова Клюбу, інж. Іван Жуковський, вітаючи учасниці панелю, Марію Барагура, Христину Навроцьку, в заступстві перешкодженої Анни Алиськевич, модераторку вечора Оксану Щур, і численно зібраних гостей.

На вступі свого слова Оксана Щур подала відомості про автора майора (тепер полковника-емерита) В. Д. Гайке. Народився він 1913 р. в Прусії, в давній офіцерській родині і самий пішов цією дорогою. Покінчив Військову Академію, брав участь у воєнних операціях від початку Другої світової війни, а в січні 1944 р. стає шефом штабу Дивізії „Галичина" в ранзі майора Вермахту, переживаючи разом з вояками Дивізії всі етапи її розвитку, радости і смутку. Книжку про Дивізію почав писати в англійському полоні 1947 р. на підставі свого денника, картографічних схем і пам'яті.

Темою першої доповіді Марії Барагури, були три концепції народини і творення Дивізії, що їх авторка виловила з окремих розділів книжки, а опісля відповідно усистематизувала, а саме: концепція українська, німецько-проукраїнська і неприхильна, партійно-німецька.

Авторові книжки, В. Д. Гайке, треба признати не абиякі психологічні спосібності, коли він перебуваючи відносно недовгий час із нашими старшинами та вояками під час вишколу, і в боях, змалював у своїй книжці правдиво силюету українського вояка, зрозумів його душевне наставлення, патріотичні бажання та національно-державницького духа.

М. Барагура насвітлила ґенезу постання Дивізії на підставі фактів і з позицій тодішнього часу, коли провідні українські чинники вирішили створити зав'язок української сили.

Ясно було, що дивізія не матиме ніякого впливу на вирішення воєнних дій, але йшлося про те, щоб на базі цієї Дивізії можна було формувати інші військові одиниці, аж до створення Української Національної Армії.

Авторка згадала поіменно видатних осіб з німецької верхівки в Галичині, що чинно домагали у творенні Дивізії і не визнавали суто партійної концепції у майбутній побудові світу. Згадала теж і тих, що шкодили Дивізії і найрадше хотіли б її не бачити. В одному місці Гайке пише, що Гітлер щойно 23 березня 1945 р. довідався про існування Дивізії „Галичина" і мав сказати: „Ніхто не знає, що довкола робиться. На моє здивування я щойно почув, що несподівано з'явилася Українська Дивізія СС. Я абсолютно не знав цю Дивізію!. Та це мабуть українська версія гітлерівських прибічників, в яку важко повірити.

Гайке скритикував дуже гостро команданта Дивізії, ген. Фрайтаґа, честилюбивого, з гістеричною вдачею, що покінчив самогубством. Йому приписує багато невдач.

З черги Христина Навроцька відчитала доповідь неприсутньої авторки того вечора Анни Алиськевич, під заг. „Український вояк в очах кол. шефа штабу Дивізії „Галичина", Вольфа Дітріха Гайке". Авторка пише: „Через цілу книжку" Українська Дивізія Галичина" провідною ниткою тягнеться симпатія автора, його зрозуміння, приязнь і прихильність до Дивізії та українців. Може деколи він не так глибоко і ґрунтовно аналізує ці справи, якби це зробив шеф штабу-українець, проте його інтенції найкращі, а його думки і характеристика українського вояка дуже цікава. Гайке з приємністю згадує проведені з дивізійниками свята, зокрема Свят-Вечір, з усіми традиційними звичаями. Українці — ідеалісти, що не бачать реалістичної, об'єктивної дійсности, але дійсність уявнупобажану. У них перевага почувань над розумом. Вони — індивідуалісти, відкидають збірноту, яка вимагає суворої дисципліни і беззастережного послуху. Тому, на його думку, українці не спромоглись створити сильного здисциплінованого військa коли була нагода і закріпити за собою військових традицій. Багато ще й інших справ порушує автор у своїй книжці, не дуже сприємливих, але він старається з добрими інтенціями все якось оправдати, підкреслюючи, що молодь йшла до Дивізії з ідеалізму й почуття обов'язку допомогти Батьківщині в той скрутний час.

Наприкінці своєї книжки Гайке пише: „Хай ця книжка буде визнанням хоробрости і порядности її вояків, які свій меч до кінця війни тримали чесно та залишили його незплямленим. Українські вояки Дивізії виправдали себе в найтяжчих обставинах жорсткої боротьби. Вони взяли в руки меч з доброю вірою і без ганьби боролись за шляхетну ідею свободи й незалежности. За моїми спостереженнями вони завжди готові знову вступити в боротьбу за ті самі ідеали. Спогади про Українську Дивізію залишаться для мене найдорожчим скарбом назавжди"!

Після короткої перерви були ще запити і деякі доповнення. Забирали голос: ред. Барагура, ред. Кедрин, М. Шпитко, М. Савчак, д-р Дражньовський, який від дивізійників склав подяку авторкам вечора за гарно опрацьовані їхні доповіді, інж. Гасецький, п. Вишневський.

Наприкінці модератор вечора, Оксана Щур подякувала приявним за вислухання доповідей, закінчуючи вечір словами: „Хай цей наш скромний панель буде грудкою землі на далекі могилі наших вояків з Української Дивізії "Галичина".

Б. Б.

Президент Форд обороняє свою економічну програму

Вашингтон. — Не зважаючи на те, що обидві Палати Конгресу проголосували відкласти на 90 днів встановлені президентом Фордом підвишки в миті на імпортовану нафту, пресовий секретар Білого Дому Рон Нессен у четвер, 20 лютого, заявив, що Президент не може погодитися на компроміси щодо „цілей його економічних і енергетичних програм". Нессен сказав кореспондентам, що Президент надіється, що Конгрес підтримає його „вето", яке він плянує накласти на проголосовану резолюцію щодо відложення на пізніше підвишок в миті. Але коментатори вказують, що в Сенаті та Палаті Репрезентантів напевно знайдеться потрібних дві треті голосів, щоб уневажнити це президентське „вето". Сенатор Майк Менсфілд, лідер Демократичної більшости в Сенаті, заявив, що надіється, що президент Форд погодиться обговорити можливі компроміси із чільними законодавцями обох партій.

В Етіопії урядові війська продовжують боротьбу з повстанцями

Аддіс Абаба.—Понад 1200 осіб загинуло у боях між урядовими військами і повстанцями в Еретрії за останніх сім днів, повідомлено з етіопської столиці, інформуючи, що урядовим військам пощастило звільнити провінційну столицю Асмару, центр повстанського руху. За найновішими повідомленнями Ройтерса з 6 лютого, бої в провінції не припиняються, тимбільше, що повстанські з'єднання мають під своєю контролею більшість провінції, а також контролюють шляхи до Асмари. Урядові війська вживають танкові з'єднання і літаки, але, як виявляється, еретрійські повстанці мають у своєму розпорядженні ракети і міномети та іншу модерну зброю, що уможливлює їм не тільки успішно протиставитися наступові урядових військ, але й завдавати їм важких втрат.

ДО ІСТОРІЇ ОРГАНІЗОВАНОГО РУХУ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ У АМЕРИЦІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ювали українці, стояв у постійному зв'язку з ЦЕСУСом, тісно співпрацював з УККА і ПАУК, які активно сприяли й допомогли фінансово у виконанні завдань Ділового Секретаріяту. У висліді, не за цілком п'ять місяців наполегливої й вичерпуючої праці, Діловий Секретаріят скликав Перший Конгрес Українського Студентства Америки, який відбувся 10-12-го квітня 1953 року (а не 1954 р.) на Колюмбійському університеті в Ню Йорку з імпозантною програмою. Тоді ж засновано СУСТА третього дня нарад, 12-го квітня 1953 р.

Праця Ділового Секретаріяту була важкою й многогранною, тим більше, коли взяти під увагу, що всі його члени були активними студентами на американських університетах і були широко розкинені по Америці (два в Енн Арбор, Міч., один в Детройті, один в Клівленді і три в Ню Йорку й околицях). Діловий Секретаріят відбув шість своїх сходин (3 в Ню Йорку, одні в Детройті й 2 в Енн Арбор). Тільки його голова вислав (не враховуючи загальних листів і обіжників до студентських громад) 94 листи, а одержав 124 листи! Всі ці й інші матеріяли, хроніку, вирізки з газет і т. п. Діловий Секретаріят передав до архіву СУСТА. В мене залишилася ще тільки приватна кореспонденція, яку, вважав, що не час виявляти з огляду на приватні погляди й думки, що висловлювали в них різні студенти й інші зацікавлені особи. Було б побажано, щоб в майбутньому ті, що писатимуть про той епізод українського студентського руху в Америці, користувалися тими матеріялами й перевірювали факти.

Практично, перед СУСТА, на думку Ділового Секретаріяту стояли великі й важкі завдання. Праця Ділового Секретаріяту проходила під знаком тих завдань. До них зараховано:

1. Тісна співпраця і всестороння підтримка ЦЕСУСу, як морального й ідейного проводу українських студентів у вільному світі, та скріплення його позицій на внутрішньому, а головно міжнародному відтинках, поскільки „єдність усього українського студентства світу є справою не менше засадничою ніж єдність українсько-американського студентства".

2. Ефективне об'єднання в Краєвому Союзі всіх українських студентів, тут народжених і новоприбулих, та таке його організаційне оформлення й ведення праці, що забезпечило б беззастережну льояльність і підтримку збоку всіх наших студентів, незалежно від місця народження, віроісповідання чи ідеологічних симпатій.

3. Леґалізація перед законом та допомога в правильному оформленні низових клітин.

4. Відповідне використання довколишнього середовища в пропаґуванні справи визволення України шляхом офіційних і особистих зв'язків та плекання дружніх взаємин з чужонаціональними студентами.

Відносно практичного ведення праці прийнято було наступні засади, які Діловий Секретаріят бажав також прищепити Союзові: (а) монолітна дія при одночасному збереженні здорової духової диференціяції членства, толеранції й демократичного вирішення спільних проблем, (б) координація, а льояльність і довір'я між ними: не централізація сил, (в) зовними клітинами — самостійними становими організаціями — й Союзом, з ціллю забезпечення Союзові становища речника й представника інтересів і позицій українсько - американського студентства назовні.

Хоч це й стало причиною нападів з різних сторін на Діловий Секретаріят і його окремих членів, не можна було не взяти до уваги особливих обставин, що існували у цій країні; оскільки йшлося також про нормалізацію життя наших студентів, а не збереження штучної відрубности від оточення. Треба було шукати форм організації, що не тільки відповідали б середовищу, поняттям, способові й вимогам тутешнього життя, а й дозволили б на максимальну ефективність праці, вложеної для досягнення наміченої мети. Основним стало збереження ідеї, а не форми, не зважаючи на те, якою дорогою вона могла видаватися декому в той час. Це становище мабуть, радикальним виглядало у поглядах декого тому, що воно вимагало одночасної перевірки форм організації світової централі українського студентства, ЦЕСУС-у, і становило, мабуть, відхилення від прийнятих тоді норм організації серед українського суспільства. Варто завважити, що дальші події підтвердили правильність позицій Ділового Секретаріяту.

Такими були в загальному напрямні праці Ділового Секретаріяту. Про них, правда, голосно не говорилося не тільки з уваги на брак часу й перевантаження працею у виконуванні завдань наложених на Діловий Секретаріят, а й тому, що не бажалося розпалювати пристрастей і полемізувати з різними середовищами, які не завжди, на нашу думку, сприяли найкращим інтересам студентського руху. Проте не можна не згадати з вдячністю великої підтримки УККА та ПАУК і д-ра В. Шандора, який завжди й щиросердечно стояв близько нашої молоді та її проблем. Не можна не пам'ятати тих студентів і студентських громад, що своєю активною допомогою й порадами улегшували, а то й уможливлювали працю Ділового Секретаріяту.

Дивлячись сьогодні з перспективи понад двадцяти років, виглядає, що праця Ділового Секретаріяту була згідна з тими принципами. Як цього й можна сподіватися, не завжди панували одностайні погляди серед членів Ділового Секретаріяту; виникали часами поважні ризниці в поглядах і конфліктах, що може надовго залишили незагоєні рани. Йшлося ж про важкі й великої ваги рішення. Проте звичайно Діловий Секретаріят рішав більшістю голосів, і врешті-решт відновлювалися дружні відносини. За майже п'ять місяців існування Діловий Секретаріят не завжди вибирав шлях найменшого опору, — навпаки, керуючись добром українського студентського руху, він шукав правильних розв'язок, без уваги на їх популярність. Може не всі завдання він виконав своєчасно і правильно. Але не можна заперечити самопосвяти, великої жертвенности й доброї волі його членів. За все це, хоч і з великим запізненням, як голова Ділового Секретаріяту, складаю їм усім визнання, подив, і щиру подяку.

ДИЛЕМА: ЗА ПРАВА ОДИНИЦІ ЧИ НАРОДУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

тут страх, що хочуть затримати свою домінацію, пропаґуючи під таким чи іншим гаслом ідею „перетоплюючого котьолка", що культурний плюралізм переродиться в іриденту і розсадить систему домінації. Все ж нині панівна міжнародна система дає деякі можливості протиставитися культурному імперіялізмові в ім'я тепер освяченого права боротьби за індивідуальні права. Одне застереження: боротьба мусить йти у таких формах, щоб це не було встряванням у „внутрішні юрисдикції" існуючих держав і не зраджувала, що вона спрямована на порушення міжнародного „статус кво"

Щоправда, — боротись у таких умовах проти культурного ґеноциду, це те саме, що пропонувати ходити по цирковій линві і не впасти, бо вимагає постійних запевнень, що воно не спрямоване проти домінуючої системи, і не змагає до її розвалення. Біда в тому, що власть імущі домінуючої системи не такі дурні, щоб не розуміли, куди стежка в город. Боротьба в таких умовах небезпечна і важка ще і тим, що деґенерує спроквола і тих, що беруть у ній участь, бо накидає їм нову ідентичність. Вся штука, отже, щоб та викинена ідентичність була тільки позліткою над крицею оригінальної ідентичности. Треба характеру, стійкости, наполегливости і витривалости.

Шлях до національної свободи через боротьбу за права одиниці не легкий. Все ж це єдиний шлях у нинішній політичній міжнародній констеляції. І історія останнього чвертьсторіччя вчить і потверджує пропозицію, що це єдиний шлях. Німці — народ сильніший і політично більш досвідчений як ми, а ціла „остполітік" це признання що боротьба з мілітарним імперіялізмом безнадійна, що єдиний шлях до поправи ситуації — це боротьба проти культурного імперіялізму в рамах існуючого укладу міжнародних сил.

А що ми? Ми далі у перших рядах тих, що намагаються боротися у нинішніх умовах з мілітарним імперіялізмом (на жаль, тільки на словах!). Ми не бачимо того, що найбільші мілітарні потуги цього світу закинули давно ту евентуальність, і вся боротьба іде в рамах культурного наступу — на фронті за права одиниці. Наша тактика, отже, не тільки тому така безнадійна, що наш потенціял такий мізерний, порівнюючи зі спроможностями нуклеарних надпотуг, але й тому, що ми осамітнені в тому змаганні. Наша „визвольна" політика в тій формі, в якій її ведемо, в очах тих, що заанґажовані у міжнародній політиці — донкіхотство.

Які практичні висновки з вищесказаного? Продовжувати „нашу визвольну" політику проти мілітарного імперіялізму можемо тільки заклинами „про домо суа") на наших зборах і імпрезах. У зовнішніх виступах — шаблею не побренькувати.

Поволі формується у світі фронт проти ворожого нам культурного імперіялізму у формі боротьби за права людини. Коли включимось у цей фронт у відповідній продуманій формі, забудемо про наш „мілітаризм", — тобто вживатимемо зброю, яка відповідна в боротьбі за права одиниці, а не ту, що була відповідна в боротьбі за наше самовизначення п'ятдесят з причинком років тому, — то можемо мати й успіхи.

Коротко: післяялтинська міжнародна система не знає права на самовизначення народів Европи. Система та, наставлена на оборону встановленого в Ялті „статус кво", не то, що не має зрозуміння для аспірацій народів, але ставиться вороже до всіх, що хочуть тим „статус кво" захитати. Щоб заспокоїти своє сумління, Західній світ дає тільки деяку підтримку боротьбі проти культурного імперіялізму. Проголошувати, отже, „хрестоносний похід" проти мілітарного імперіялізму, як ми це практикуємо, є голосом волаючого в пустині; „хрестоносні походи" проти культурного імперіялізму вміщуються в рами політики і коекзистенції, і мають вигляди на підтримку і успіх. Час нам урешті усвідомити собі, що наші вигляди побороти мілітарний імперіялізм безвиглядні. Час теж зрозуміти, що культурний імперіялізм для нас більш загрозливий від першого. Пора теж відкрити, що під цю пору йде слабий „хрестоносний похід" проти культурного імперіялізму, що дає нам нагоду включитись у ту боротьбу.

Включаючись, одначе, в той фронт за права одиниці, мусимо закинути реторику, що було б на місці, коли б існували хоч би мінімальні вигляди успішної боротьби з мілітарним імперіялізмом. А принаймні, коли визнаємо, що в нинішній міжнародній системі лише боротьба з культурним імперіялізмом в рамах боротьби за людські права має якісь вигляди на успіх, то найвища пора нам над тим хоч призадуматися.

Сенат проголосував відкласти підвишку мита на нафту

Вашингтон. — Сенат у середу, 19 лютого, 66-ма голосами проти 28-ох проголосував законопроєкт, який пропонує відкласти на 90 днів встановлені президентом Фордом підвишки в миті на імпортовану нафту. Палата Репрезентантів ще 5 лютого схвалила подібний законопроєкт. Законодавці твердять що вони потребують цих 90 днів, щоб виготовити альтернативний плян для зменшення залежности ЗСА від чужих держав щодо пального та для зменшення вживання нафтових продуктів в Америці, бо вважають, що встановлені Президентом вищі мита не розв'яжуть енергетичної проблеми, а тільки дуже підвищать в Америці ціни на нафтові продукти. Натомість президент Форд вважає, що встановлені ним підвишки в миті є задовільною і конечною розв'язкою і тому зразу після голосування Сенату в середу, 19 лютого, Президент заявив, що накладе „вето" на законопроєкт, схвалений обома Палатами Конгресу. Коментатори твердять, що в Сенаті і Палаті Репрезентантів буде потрібних дві третіх голосів, щоб уневажнити це „вето". З огляду на те, Білий Дім натякнув, що президент Форд готовий піти на компроміс і дещо змінити свій первісний плян в такий спосіб, щоб вищі мита в [illegible] рній мірі спричинилися до підвишок в цінах на бензину, а мали менший вплив на зріст в цінах інших нафтових продуктів, наприклад, оливи для огрівання хат. Як відомо, в кінці минулого місяця Президент підписав проклямацію, згідно з якою 1-го лютого мито на одну бочку нафтової ропи збільшилося на одного доляра, а 1-го березня і 1-го квітня мало б зрости ще по одному долярові.

Москва подвоїла число дорадників в Лібії

Париж. — Поінформовані джерела у французькій столиці твердять, що в останніх місяцях Москва подвоїла кількість дорадників в Лібії, а також в інших арабських країнах. Тепер в тій країні перебуває більше як 480 росіян, які займають ключеві дорадчі позиції в лібійській армії, в порівнянні з 200 дорадниками, які були затруднені в Лібії, як спеціялісти в минулому році. Збільшення совєтських „дорадників" в цій країні пояснюється тим, що Єгипет, після суперечки президента Анвара ель Садата з головою лібійського уряду полк. Муамаром ель Гвадафі, відтягнув своїх дорадників на виразне домагання Садата. Гвадафі критично поставився до примирливої політики Садата і вимагав збільшення мілітарних зусиль для знищення Ізраїлю. Державний секретар ЗСА Генрі Кіссінджер також переконаний, що Лібія напевно перебрала б частину воєнних витрат Єгипту, якщоб президент Садат погодився на відновлення війни з Ізраїлем. Росіяни, які замінили єгипетських спеціялістів, затруднені переважно як військові інструктори при ракетах, танках, радарних станціях і протитанкових гарматах. Крім того, на підставі цих джерел кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Флора Люїс інформує, що совєтські спеціялісти відкрили і змодернізували свою власну базу недалечко від великого летунського майдану в Тріполі, яку в 70-их роках використовували ЗСА. Цю базу охороняють совєтські протиповітряні ракети, як також під їхньою охороною знаходяться важливіші нафтові інсталяції. Деякі із совєтських дорадників занимають ключеві позиції в лібійській армії. Присутність росіян викликає деяке невдоволення серед офіцерського складу лібійської армії і деякі навіть офіцери штабу, вимагають від полк. Гвадафі піти шляхом Садата і осунути з Лібії усіх росіян. Вони пропонують натомість затруднити офіцерів Сирії і Іраку, які не мають безпосереднього заінтересовання.

Кіссінджер не дуже вдоволений наслідами переговорів на Близькому Сході

Вашингтон. — Державний секретар Генрі Кіссінджер повернувся в середу, 19-го лютого, до Вашингтону із своєї 10-денної поїздки до дев'ятьох країн на Близькому Сході і в Европі. На летовищі біля Вашингтону Кіссінджер зустрівся коротко з кореспондентами і, висловлюючи своє вдоволення з досягнутих успіхів і випрацювання пляну дальших переговорів, рівночасно відмітив, що його турбує позиція сирійського уряду, який веде виразну кампанію в пресі і радіо проти замирення між Ізраїлем і арабськими країнами. Кіссінджер однак переконаний, що слідуюча його поїздка на Близький Схід, яка відбудеться за кілька тижнів, доведе до формальних переговорів між Єгиптом й Ізраїлем, до яких пізніше долучаться інші арабські країни.

В Парижі (остання зупинка Кіссінджера в поворотній дорозі до ЗСА), державний секретар був прийнятий на окремій авдієнції президентом Франції Жіскардом д'Естеном і перевів вступні розмови з іншими членами французького кабінету про заплановану конференцію країн продуцентів нафти з країнами, які зацікавлені в поширенні імпорту цієї сировини. Така конференція, як що дійде до узгіднення подробиць, правдоподібно відбудеться ще цього літа.

„НЕХАЙ СКАЖЕ ЕКЗАРХ"...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Київ). На тому місці збудовано чайну.

„Під загрозою знесення церква Преображення в Житомирі . . .

„Зазнають безконечних переслідувань віруючі. Під час найбільших християнських свят переслідування особливо посилюються, вони набирають форми масових кампаній проти вірних.

Так на Великдень, Різдво та інші свята влаштовують робочі дні, якщо вони припадають у календарні вихідні дні.

Студентам і школярам недільники, різні обов'язкові екскурсії тощо.

В 1973 р. перед Різдвяними святами скрізь по Львівщині викликали директорів шкіл і попередили: якщо хоч одного учня побачать в церкві чи біля церкви (для цього висилали чергувати біля церков спеціальних уповноважених), то директор негайно позбудеться посади . . .

„В грудні 1973 р. з історичного факультету (Львівського університету) виключено нову групу студентів за те, що читали Біблію . . .

„В січні 1974 р. виключено студента Львівського медичного І-ту М. Мельника за те, що поніс квіти на могили стрільців УГА, на Янівському цвинтарі . . .

„В м. Козова на Тернопільщині, в 1973 р., оштрафовано на 50 руб. священика тільки за те, що він на годину продовжив Богослуження в церкві . . ."

Про переслідування українських католиків „Український Вісник" пише:

„Найжорстокіших переслідувань зазнають українські католики в Україні і у всій імперії.

„Після насильної ліквідації Української Католицької Церкви на Західно-українських землях після II світової війни українські католики ведуть нерівну боротьбу за свої права.

Всі церкви, де священики не прийняли унії з московською церквою, були закриті і приречені на поступове руйнування. Подекуди парафіяни не віддали ключів від церков властям і збиралися на молитву самі, без священиків, потаємно. Та в останні роки репресії посилились. Особливо після того, як В. Маланчук на одному з засідань Політбюро КПУ визнав, що Католицька Церква в Західній Україні не цілком ліквідована, що партії треба більше уваги приділяти боротьбі з нею, бо вона завше, мовляв, ішла в авангарді українського націоналізму.

Після того, ще більше переслідувань зазнають українські католицькі священики, які в надзвичайно важких умовах здійснюють свою духовну місію. Над ними знущаються, кидають до в'язниць, катують".

Дальше в „Українському Віснику" наводиться приклади переслідування вірних католиків на Львівщині, а цілий 5-ий розділ закінчується такими словами:

„Воістину геройську боротьбу провадять українські євангельські християни за свої духовні права.

„Разом з багатомільйонним волелюбним українським народом ведуть боротьбу українські християни всіх віросповідань за свої національні і духовні права".

„Ялинка у теплім краю"

Старанням 83-го Відділу СУА, в неділю 19 січня ц. р. в залі школи св. Юра в Ню Йорку, відбулася 10-та з черги „Ялинка" для наймолодшої публіки. Більше сотні маленьких гостей і стільки їхніх батьків, бабунь і тіток заповнили простору залю — що і є незаперечним доказом великої популярности цеї традиційної, різдвяної імпрези.

Голова Відділу — Марта Данилюк, привітала дітей, батьків та почесних гостей: пароха о. д-ра Володимира Гавліча, голову Окружної Управи СУА — Оксану Рак, представників місцевих організацій та інших Відділів СУА.

У першій частині програми діти виконали сценку пера членки Олі Гасцької „Ялинка в теплім краю". Гарно оформлені програмки інформували гостей, що постановою займалася Оля Гасцька, хореографією Дарія Генза, оформленням сцени Роман Яцушко, а строї пошили матері артистів.

Головною постаттю у сцені була Ялинка у виконанні членки Ірини Вехтольд, інші дійові особи: рожевий квіт — Марта Івашків, синій птах — Мотря Слупчинська, пальми — Таня Оберишин, Зірка Маєвська, Роксоляна Лучечко, соловейко — Адріяна Лученко, банан-Роман Яцушко, помаранча — Рома Кекіш, 2 дівчинки — Дарця Генза і Уля Кекіш, місяць — Оля Генза, 2 дзвіночки — Андрійко Оберишин і Лесик Маєвський, цукорок — Марта Вехтольд, дівчинка мол. — Оленя Червоняк, хлопчик мол. — Андрійко Данилюк, хлопець ст. — Олег Данилюк, діти колядники — Лаля Саляк і Юрко Пастернак, прикраси на ялинку — діти учасники Світлички 83-го Відділу.

Цьогорічна сценка „Ялинка в теплім краю" — це алегорія життя людей, які були змушені залишити рідні землі та поселитися в інших країнах.

Після сценки під звуки колядки „Бог Предвічний" діти внесли на сцену запалену зірку і вишиваною скатертю застелили стіл. Вони з відповідним поясненням клали на нього усі традиційні Свят-Вечірні дари: дідух, колач, воскову свічку, просфору, кутю, борщ з ушками тощо. Радісно дзвонили дзвіночки і в теплім краю, рідною колядкою величали Новонароджене Дитятко українські діти, пообіцявши Ялинку доглядати й плекати.

Спільним колядуванням присявих „Просимо Тебе Царю" закінчилася ця незвичайно вдала і зворушлива сценка.

У другій частині програми була дитяча забава і несподіванки. Під розповідь культурно-освітньої референтки Христі Маєвської, прийшли до наших малят різні казкові постаті: царівна і царевич із недавно ставленої Театром Мистецького Слова Ліди Крушельницької, казки „Снігова царівна", Червона Шапочка, добродушки, Івасик Телесик і інші. Хоровід закінчили артисти сценки, котрі роздали дітям горішки, цукорки і різдвяне печиво. Дарія Генза у відповідному одязі феї, із чародійною паличкою виводила цю дефіляду і разом із матер'ями забавляла дітей.

Організуванням імпрези займалася імпрезова референтура під проводом Лесі Крумшин. Про буфет подбала господарська референтура, котру очолює Стефа Савчук. Всі членки Відділу і їхні чоловіки радо допомагали у підготові та переведенні імпрези. На закінчення відбулася розграша із різними експонатами, котру підготовили Євгенія Івашків і Орися Саляк.

М. Л. Я.

Просфора в Елизабеті

Товариство за патріярхальний устрій, відділ Елизабет, влаштувало 18-го січня ц. р. традиційну „Просфору", запрошуючи до участі парохіян Елизабету та околиці.

Попередніми роками „Просфора" відбувалась в приміщенні Українського Народного Дому. Цього року о. парох Федорик дозволив користуватись новозбудованою церковною залею. У цій імпрезі взяло участь приблизно 150 парохіян (в тому півтора десятка дітей), отже відносно невелика кількість на чисельну елизабетську громаду.

Програму вечора відкрив привітанням, голова Т-ва П. Михайло Іванців та попросив о. пароха розпочати молитвою та благословенням святу вечерю. Під час благословення — місцевий хор під орудою проф. Романа Левицького співав коляди. Отець парох, поблагословивши столи, заінтонував многоліття Блаженнішому Кир Йосифові.

З черги проф. Михайло Демчишин виголосив святочну промову підкреслюючи велике значення заховування нашої церковної традиції, що її тут на заокеанську землю принесли наші найперші поселенці; він теж підкреслив, що саме церква завершена патріярхальним устроєм є цією остоєю, забороло збереження нашої національно-церковної традиції.

Опісля пані комітету та дівчата-пластунки почали розносити до столів традиційні різдвяні страви. На залі панувала тепла, відпружена атмосфера величного родинного свята. У мистецькій частині вечора-просфори взяли участь молоді бандуристи сестри Віра й Оленка Шумилович та проф. Роман Левицький. Віра й Оленка відспівали чотири коляди супроводячи пісні грою на бандурах. Професора Романа Левицького баритона оплесками приневолили ще раз появитися на сцені. Йому акомпаньювала Валя Приходько. Професор Р. Левицький виявився теж неабияким конферансьє, забавляючи публіку дотепами. Під кінець вечора голова Т-ва Михайло Іванців подякував всім виконавцям мистецької частини, паням комітетовим, котрі безкорисно приготовили вечерю та всім присутнім на залі за їхню участь і добру волю піддержувати працю т-ва за Патріярхальний Устрій. Після цього відбулася розіграша. Весь дохід із цієї імпрези, як і попередніми роками призначено на фонд „Церква в потребі".

О. М.

Демократичні сенатори виготовили плян для поборювання економічної рецесії

Вашингтон. — Демократичний провід у Сенаті у вівторок, 18 лютого, погодився на програму, яка має на меті стимулювати сповільнену економіку країни, але натомість менше уваги звертає на розв'язання енергетичної проблеми, ніж це робить Білий Дім. Демократична економічна програма була схвалена Сенатським Демократичним Комітетом Плянування та демократичними головами сенатських комісій, що вказує, що нарешті можуть бути виготовлені альтернативи до економічної та енергетичної програми президента Джералда Форда. Сенатор Джон Пасторе, голова спеціяльного сенатського демократичного комітету, який виготовив програму, повідомив, що цей комітет у середу, 19 лютого мав відбути наради із подібним демократичним комітетом у Палаті Репрезентантів, який також виготовляє економічну і енергетичну програму. Сенатор Пасторе заявив, що спільний плян може бути прийнятий демократичним конгресовим кокусом „за тиждень або два".

Хоча демократичні сенатори не подали подробиць свого пляну, то деякі із них натякнули, що головна увага буде звернена на поборювання економічної рецесії, бо це нагла проблема, а енергетична проблема, хоча і серйозна, не вимагає таких „драстичних заходів", які пропонує Білий Дім. Демократичні сенатори не погоджуються із вимогою Президента, щоб зменшити щоденні імпорти нафтової ропи аж на один більйон бочок і тому виступили проти встановлених ним підвишок в миті на імпортовану нафту.

Змагання дружини копаного м'яча при школі св. Юра

У листопаді минулого року дружина копаного м'яча при українській школі св. Юра в Ню Йорку (народна) виграла чемпіонат метрополії великого Ню Йорку при Католицькій Організації Молоді (СУО). Школа дістала чашу, а кожен змагун золоту медалю.

Зараз після вакацій до мене звернулася сестра Антонія, чи я не міг би зайнятися копаним м'ячем у школі. Я на це дуже радо погодився бо сам люблю спорт і знаю, що означає фізичне виховання для молоді. Заслуга тут передусім сестри Антонії, яка сама любить спорт і ним займається у школі. Без неї тут не було б жадного спортового життя. Тут хочу подати, що крім копаного м'яча школа має ще дружину кошиківки і відбиванки. Зорганізувати дружину то нелегка справа. Треба мати залю, тренерів, виряд, опікунів і т. д. Проте всі ці перешкоди наладнано. Дружина має двох молодих тренерів (середньої школи св. Юра), а саме В. Клоків і В. Кіра, які рівночасно є моїми заступниками. Школа закупила м'ячі і тренінги відбуваються систематично кожного вівтірка від год. 5:30 до 7:00 вечора в залі св. Юра. УСК в Ню Йорку позичив нам ще додаткові м'ячі і виряд для цілої дружини. Всіх учасників є 30 хлопців. З цього числа тренери вибрали 15 найкращих до І дружини. І так, після тяжкої, але приємної праці відбулись перші змагання.

Змагання відбулися 15-го листопада м. р. о год. 10-ій ранку на грищі в Бронксі. Участь брало 5 дружин.

Вислідн змагань дружини:

1. Школа св. Юра — Сакред Гарт — 1:0; 2. Школа св. Юра — св. Сесилія — 5:0; 3. Школа св. Юра — Ст. Джін — 1:0; 4. Школа св. Юра — Гуд Шеперд 2:0.

Хлопці дружини зі школи св. Юра виграли всі змагання до зера. Голі стрілили А. Соневицький 5, О. Струтинський 2 (капітан дружини), Р. Шуль 1, Б. Маліцький 1.

Склад дружини: Ковч, Юрій Струтинський; тренери — В. Клоків і В. Кіра, М. Приймак, І. Лащук, І. Ховалко, Л. Лавро, О. Струтинський, Б. Маліцький, П. Струтинський, Р. Шуль, В. Лавро, А. Соневицький, Б. Крамарчук, Р. Канюга, А. Кобаса, І. Клюкевич, С. Шремко.

Ще цієї зими заплянованo турнір в залі, а навесні починаємо грати регулярні змагання в лізі СУО.

**Провідник дружини (Ковч)
Юрій Струтинський**

Пентагон перестерігає перед можливістю упадку Камбоджі

Вашингтон. — Секретар оборони Джеймс Шлесінджер у неділю, 23-го лютого, заявив, що Камбоджа напевно впаде жертвою комуністичної агресії, якщо Конґрес не проголосує 222 мільйонів військової допомоги, вимаганих Білим Домом. Виступаючи на телевізійній програмі, Шлесінджер сказав, що упадок Камбоджі був би „катастрофою" для американської закордонної політики і натякнув, що Конґрес був би відповідальний за цю катастрофу. Він твердив, що якщо впаде Камбоджа, то комуністична аґресія може поширитися на інші країни Індокитаю, а з упадком Індокитаю інші країни світу, наприклад, на Близькому Сході, втратили б довір'я щодо обіцянок і запевнень ЗСА.

Під час телевізійного виступу Шлесінджер також обороняв 104.7-більйоновий оборонний бюджет, представлений Білим Домом, твердячи, що „детант" із Совєтським Союзом можливий тільки на підставі „балансу мілітарної сили". Він натякнув, що всілякі надії на „відпруження" зникнуть, якщо СССР здобуде військову перевагу.

Шлесінджер також повідомив, що доручив всім родам збройних сил продовжити терміни служби добровольців із теперішніх 2-ох років до 3-ох років. Досі тільки добровольці до військового летунства мусіли зголошуватися на 3 роки служби, а в інших родах збройних сил були зобов'язані служити тільки 2 роки.

Мічелл, Галдеман, Ерліхман і Мардіян засуджені на ув'язнення

Вашингтон. — У п'ятницю, 21 лютого, федеральний суддя Джон Сіріка оголосив терміни ув'язнення для 4-ох колишніх співпрацівників Ричарда Ніксона за їхні ролі в стараннях затаїти Вотергейтську аферу. Джон Мічелл, колишній генеральний прокуратор і директор Комітету для перевибору Президента, Г. Р. Галдеман, колишній шеф персоналу Білого Дому, і Джон Ерліхман, колишній головний дорадник Білого Дому для внутрішніх справ, були засуджені на два і пів до вісім років ув'язнення. Колишній заступник генерального прокуратора Роберт Мардіян був засуджений на 10 місяців до 3-ох років у тюрмі. Всі чотири колишні співпрацівники Ричарда Ніксона були визнані винними лавою присяжних 1-го січня ц. р. Після оголошення вироків суддею Сірікою, адвокати засуджених повідомили, що внесуть апеляції до вищого суду. Наразі всі чотири залишаються на волі на власну поруку. Апеляційний процес може затягнутися два роки.

Перед оголошенням вироків, адвокат Г. Р. Галдемана сказав, що все, що його клієнт зробив, то робив не для себе, а для президента Ніксона. „Що поповнив Боб Галдеман, то саме поповнив Ричард Ніксон", сказав адвокат колишнього шефа персоналу Білого Дому. Як відомо, колишній президент Ніксон одержав повне помилування від президента Джералда Форда.

Джон Ерліхман хотів, щоб суддя Сіріка, замість тюремного вироку, дозволив йому, Ерліхманові, „зробити добре діло" і працювати як правний дорадник для кількох індіянських племен на резервації в Ню Мексіко. Суддя Сіріка відмовився задовольнити це прохання Ерліхмана, але Ерліхман все одно плянує працювати для цих племен під час майже дворічного періоду, передбаченого на апеляційний процес.

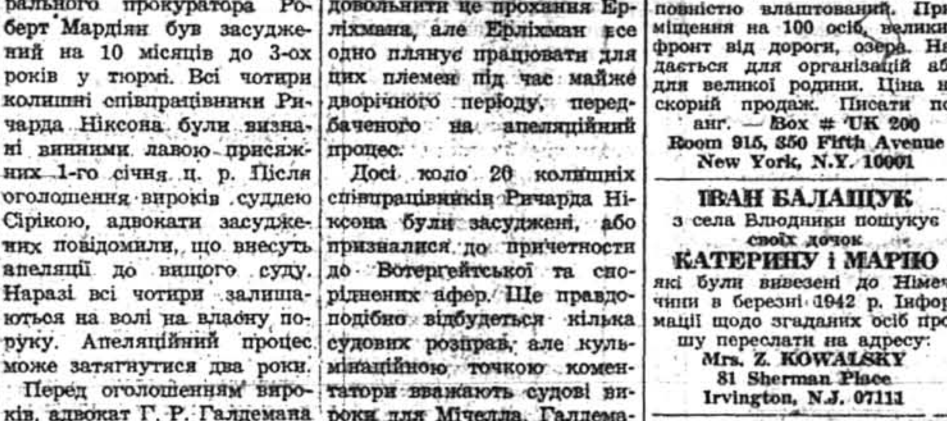
Досі коло 20 колишніх співпрацівників Ричарда Ніксона були засуджені, або призналися до причетности до Вотергейтської та споріднених афер. Ще правдоподібно відбудеться кілька судових розправ, але кульмінаційною точкою коментатори вважають судові вироки для Мічелла, Галдемана, Ерліхмана і Мардіяна.

Вибори в Португалії відкладено до квітня

Лісбона. — Португальський уряд повідомив, що заповіджені на кінець березня 1975 року вибори до парляменту відкладено до 25. квітня цього року, враховуючи той факт, що до березня не пощастить закінчити підготовчих робіт. Як відомо, військова хунта, яка перевела в Португалії переворот, вирішила ще в травні минулого року, що вибори мають відбутися в країні не пізніше 31 березня. У міжчасі в країні продовжуються неспокої і відбуваються протиурядові демонстрації, що їх організує комуністична партія. Останньо така демонстрація відбулася у Лісбоні 8-го лютого, коли понад 10,000 лівих демонстрантів вирушили на американську амбасаду, щоб запротестувати проти присутности в Португалії членів морських збройних сил НАТО. Комуністична партія в Португалії далі є найсильнішою політичною партією, маючи у своєму розпорядженні здисциплінованих членів і плянуючи захоплення в Португалії влади.

ВІК ДИТИНИ МІЖ 3 і 5 РОКОМ ЖИТТЯ — НЕ ЧАС, КОЛИ ДИТИНА ДІСТАЄ ВСЕ, ЧИМ ВОНА БУДЕ В ДОРОСЛОМУ ВІЦІ. ЦЕЙ ЧАС ТРИВАЄ ДУЖЕ КОРОТКО — НЕ ПРОГАЙНУЙТЕ ЙОГО ДЛЯ ДОБРА ВАШОЇ РІДНОЇ ДИТИНИ!

ТАРЗАН, 7258. ТАРЗАН ПРОДОВЖУЄ РОЗКАЗУВАТИ

„Мама дуже раділа своєю новонародженою дитиною".

„Але вона ніколи вповні не усвідомила собі, що вона не в Англії. Тато старався зробити життя своєї родини якнайвигіднішим".

„Він втратив надію, що вони будь - коли будуть врятовані. І, між іншим, був радий, що його молода жінка не здавала собі з цього справи".

„Джон Клейтон ніколи не виходив з хати без зброї... Протягом того року він кілька разів мусів відбивати напади великих мавп".